

IS BIZ HÈT HEFFINGSINSTRUMENT VOOR EEN ONDERNEMERSFONDS?

Ondernemers in winkelstraten en op bedrijventerreinen werken vaak samen om de bedrijfsomgeving aantrekkelijker en/of veiliger te maken. Daarbij kan het gaan om activiteiten om de kwaliteit van een bepaald gebied te verbeteren: veiliger, schoner of bijvoorbeeld voor consumenten attractiever. Om de gezamenlijke activiteiten te financieren kunnen ondernemers sinds 1 mei 2009 een ondernemersfonds oprichten aan de hand van de Experimentenwet Bedrijven Investerings Zones (BIZ). Bij BIZ staat centraal dat het ondernemersfonds een fonds is vóór en dóór ondernemers om gezamenlijke activiteiten te bekostigen.

Regioplan doet onderzoek voor en adviseert ondernemers- en winkeliersverenigingen en gemeenten bij het opzetten van een ondernemersfonds. Vorig jaar hebben wij in opdracht van de Kamer van Koophandel Amsterdam onder ondernemers op en rondom het Amsterdamse Rembrandtplein geïnventariseerd wat hun gezamenlijke ambities waren. Ook werden kosten van de gewenste gezamenlijke activiteiten evenals de financieringsmogelijkheden daarvan verkend. Ons advies was gebaseerd op basis van gesprekken met ondernemers aan het plein, waarin gevraagd werd naar hun wensen en eisen ten aanzien van samenwerking met andere ondernemers. De ondernemers op en rondom Rembrandtplein hebben nu in eerste instantie gekozen voor een bijdrage op basis van vrijwilligheid. Indien er bij de financiering van gezamenlijke activiteiten problemen ontstaan, dan wordt alsnog overwogen om

een ondernemersfonds op te richten. In 2008 heeft Regioplan ook onderzoek gedaan naar de vormgeving van lokale ondernemersfondsen. Hoewel op dat moment de Experimentenwet BIZ nog niet van kracht was, hebben wij onderzocht wat de voor- en nadelen daarvan zijn als heffingsinstrument voor een ondernemersfonds. Een groot voordeel van BIZ is dat álle ondernemers in een bepaald gebied op basis van de WOZ-waarde meebetalen aan het ondernemersfonds. Dat betekent dat er geen freeriders meer zijn die wél profiteren van de gezamenlijke activiteiten maar hier niet aan mee betalen. Dat voordeel geldt niet voor reclamebelasting als heffingsinstrument voor het ondernemersfonds: in dat geval kunnen er nog altijd freeriders actief zijn, omdat niet elke ondernemer reclame-uitingen hanteert (zeker in niet-winkelgebieden).

Ten opzichte van de OZB als heffingsinstrument voor een ondernemersfonds heeft BIZ het voordeel dat zij gebiedsgericht kan worden ingezet. Een kenmerk van de OZB is juist dat een verhoging hiervan ten behoeve van het ondernemersfonds alleen stadsbreed kan worden ingevoerd. Dat betekent dat ook andere winkelgebieden met een eventuele OZB-opslag worden geconfronteerd. Voorwaarde voor het inzetten van OZB als heffingsinstrument is dat er ook onder ondernemers in de andere winkelgebieden draagvlak moet bestaan voor het instellen van een ondernemersfonds.

Ondanks de genoemde voordelen heeft BIZ net als OZB en reclamebelasting het nadeel dat het een subsidiekarakter heeft, doordat gemeenten het geld voor het ondernemersfonds bij ondernemers innen. Dat kan er in sommige gevallen – afhankelijk van het type ondernemersfonds – toe leiden dat het heffingsinstrument BTW-belast is. Het subsidiekarakter van BIZ zorgt er bovendien voor dat de ondernemersvereniging zich naar gemeenten moeten verantwoorden, wat tevens leidt tot administratieve lasten.

Een ander nadeel betreft de 'voorloopkosten' van BIZ. De bijdragen van ondernemers die via WOZ worden geïnd in het ene jaar, zijn pas een jaar later voor de ondernemersvereniging beschikbaar. Dat heeft tot gevolg dat in het eerste jaar de gezamenlijke activiteiten op een andere wijze moeten worden gefinancierd. De vraag is dan wie van de ondernemers bereid is een voorschot te doen.

BIZ is dus niet zaligmakend en kent net als andere heffingsinstrumenten voor een ondernemersfonds voor- en nadelen. Uiteindelijk is de keuze voor BIZ of een ander heffingsinstrument afhankelijk van de wensen en eisen van ondernemers ten aanzien van het ondernemersfonds.

Regioplan

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Bram Berkhout (020-5315388) of Lars Heuts (020-5315373).